

doc. JUDr. Eva Kružíková CSc.

Eva Kružíková se narodila 22. února 1953 v Praze. Při studiu na právnické fakultě přišla do styku s právem životního prostředí, které pro ni představovalo svým způsobem únik od hlavních předmětů, protože ji samotná justice tolik nebavila a protože jí připadalo, že je právo životního prostředí o něčem podstatném a také se jí líbilo, že to není jen o justici.

Po fakultě nastoupila do Ústavu krajinné ekologie, kde pracovala tři roky. Poté začala pracovat v Ústavu státu a práva, kde se zabývala životním prostředím ČSSR a socialistických států, a to až do revoluce. Ústav státu a práva byl samozřejmě hlídán, ale životní prostředí nebylo hlavním přemětem zájmu státní bezpečnosti. Okolo let 1984-1985 se seznámila s Bedřichem Moldanem a krátce nato se stala členkou Ekologické sekce (ES) Československé biologické společnosti při ČSAV, kde zastupovala institucionální otázky a právo životního prostředí. I ES byla kontrolována kvůli studiím o vlivu životního prostředí na populaci a lidi, kteří v něm žijí, ale nějak se jim dařilo unikat komunistické cenzuře. V rámci ES byl pod vedením Bedřicha Moldana a Václava Mezřického připraven sborník s názvem *“Stav životního prostředí v Československu”*, kde bylo životní prostředí popsáno z pohledu hygienického, zdravotního, stavu ovzduší, stavu vod, právní úpravy (a její účinnosti), atd. a bylo zde popsáno, z jakého důvodu to v té době nefungovalo. Ovzduší v ČSSR bylo jedno z nejhorších, ne-li nejhorší, v celé Evropě. Nicméně nesměl být publikován. Byl zpracováván pro tajemníka ÚV KSČ (Ústřední výbor Komunistické strany Československa). Úryvky z toho sborníku se ale dostali do francouzských novin *Le Monde*, z čehož byl velký problém. Většinu členů ES vyslýchali, ale Kružíkové se výsledky překvapivě vyhnuly.

V roce 1989 padl komunistický režim a bylo zřízeno ministerstvo životního prostředí. Prvním ministrem životního prostředí se stal Moldan. Evě Kružíkové bylo od Moldana řečeno, že byl jmenován ministrem životního prostředí a aby šla s Mezřickým do Lazarské, kde byla jeho nová kancelář. Pak tam přišli a tím prakticky založili ministerstvo životního prostředí.

Po založení ministerstva životního prostředí (MŽP) to ale nebylo úplně lehké, protože první úkol, který jim Moldan dal bylo vytvořit novelu kompetenčního zákona pro MŽP, který bylo potřeba připravit v podstatě přes víkend. Zákon dával MŽP mimo jiné kompetence na stavební zákon a stavební řízení (životní prostředí bylo jednou z priorit revoluce). MŽP bylo také “rozstrkané” na třech místech v Praze: v Lazarské byl Moldan a jeho asistentka, Mezřický a Kružíková byli částečně tam a částečně v Ústavu státu a práva na Národní třídě, další část byla na Ministerstvu lesního a vodního hospodářství ve Vršovické ulici a poslední část byla na nábřeží Kapitána Jaroše.

V roce 1990 odjela na 8 až 9 měsíců do Bruselu, aby někdo věděl, jak převést evropské právo do českého. Po návratu z Bruselu roku 1991 odešla z MŽP. Poté pomáhala organizovat 1. konferenci evropských ministrů v červnu, či červenci 1991. S odvoláním Bedřicha Moldana nesouhlasí a nevěří, že byl kolaborant. Roku 1992 založila spolu s Mezřickým Ústav pro ekopolitiku, který byl původně nadací, ale dnes funguje jako obecně prospěšná organizace. K přijímání našich zákonů o ŽP dodává: “Kdyby nebylo tlaku z Evropy, tak u nás se v žádném případě nepřijaly ty předpisy, které se přijaly, v podstatě až do dneška. To, co se u nás přijímá, vychází z osmdesáti, devadesáti procent z evropského práva.”

Od roku 2007 do roku 2020 pracovala v Právní službě Evropské komise, kde podle ní byli lidé, které životní prostředí doopravdy zajímalo, bavilo a kteří byli ochotni učit se novým věcem. Byla také angažovaná v hnutí Bronstosaurus. Dnes už nepracuje, je v důchodu, těší

se dobrému zdraví a vzkazuje dalším generacím, že jejich rozhodnutí budou mít dopad nejen na ně, ale i na jejich děti.

Mnata Kulhánek, Ondřej Brody, Martin Zvolánek, Martin Žižka, Daniel Vurst